

Isten budafoki bárányai

„Fiókegyházként” alakult 1921-ben, majd hét év elteltével missziói egyházközséggé önállósult a budafoki evangélikusok közössége. Az egyházközség címerében a Jézusra utaló bárányszimbólum, hírlevelének címében a Budafoki Evangélikus Egyházközség névből alakított beütésű: BEE. A Budafok, Budatétény, Nagytétény, Albert-

falva és Kelenvölgy területét magában foglaló egyházközség első lelkésze, az Erdélyből érkezett Petrovics Pál templomépítő pásztorként tette le az alapokat 1925-től. Gyülekezeteket bemutató riportsorozatunk késő őszi álmomásaként Dél-Budát, a szüreti fesztiváljáról (is) ismert XXII. kerületet kerestük fel.

Várat idéz az impozáns, Sándy Gyula evangélikus építész tervezte templom. 1935 óta hirdeti a városrész központjában: „Erős vár a mi Istenünk!”

„Az első istentiszteletet 1899-ben a reformátusokkal együtt tartották őseink, s együtt élték hitéletüket 1921. január 1-jéig, amikor közgyűlésen mondták ki a Budafoki Evangélikus Leánygyülekezet megalakulását. A kelenföldi evangélikus gyülekezetből 1928-ban önállósuló közösség hamarosan templomépítésbe kezdett a lelkész, Petrovics Pál vezetésével. Ma az ő nevét viseli a gyülekezeti alapítványunk” – indítja történetük ismertetését Hokker Zsolt parókus lelkész, aki 2012 óta szolgál itt. Mint mondja, kilencévi óbudai lelkész-ség után hívásra jött.

„Pápai származásúként mindig úgy képzeltem: kisvárosban leszek lelkész, és így is lett. Nagy egymásra találás volt ez a gyülekezettel. Az akkori felügyelő és egy presbiter jött el hozzám. Elmondták, van más jelöltjük is, de azért ismertették velem a gyülekezetépítési koncepciójukat. Miután a végére értek, az íróasztalom fiókjából kivettem egy papírt a saját elképzeléseimmel. Gyakorlatilag ugyanaz szerepelt rajta, mint amit elmondtak. Erre mindannyian azt mondtuk: ez nem véletlen.”

Tenyerek a templomban

Az elmúlt pár évben kiépült a templom előtti tér, új piacot, városközpontot alakítottak ki az épület körül. Itt a város-

háza, a rendelő, a posta, mesejátsszótér várja a gyerekeket. Az őszi napsütésben a templomkapu felett világító Luther-rózsás üvegablak ragadja meg a tekintetet. És egy szimbólum, de erről később.

Utunkat a gyülekezeti házban kezdjük. „A hetvenes években épült házban babaszoba is van – innen az istentisztelet monitoron követhető –; öt-hat kisgyermek család jön el rendszeresen. A gyülekezet rétegalkalmi – a baba-mama kör, a férfikör, a Hölgyválasz csoport – önjárók. Utóbbin a hölgyek kézműves termékeiből – a templomkert levendulásából szappan, szörp, illatpárna készül – adventi vásárt rendezünk.”

A falon tanévzáró gyülekezeti napok emlékei: óriási „kartontemplom” a gyülekezet tagjainak kézzrajzai, nevei. ►

„A reformáció emlékévében kéznymokból alkottunk Luther-rózsát – mutatja a művet Hokker Zsolt –, de ezeken az alkalmakon süteménykészítő és rajzversenyt is rendezünk.”

A könyvtárszobán áthaladva okkal ott kerül szó a kertben álló alkotásról: „A Budapestről politikai okból kitelepítettek emlékművének egy már elhunyt hívünk, Pofosz-tag [Magyar Politikai Foglyok Szövetsége – a szerk.] kérésére adott helyet Solymár Gábor lelkész elődöm. Legutóbbi emlékezésükön kértem az egykori kitelepítetteket és leszármazottaikat, hogy gyűjtsék össze az emlékeiket. Kéziratokat, könyveiket megőrizzük. Már hanganyag, DVD is érkezett.” Szép gesztus: egy eredendően nem evangélikus történet lel otthonra a lutheránus falak között.

Fohász Jézus előtt

Az 1935. november 3-án dr. Raffay Sándor bányakerületi püspök által felszentelt templomban folytatjuk utunkat. Sándy Gyula műegytemi tanár nagy, élő gyülekezetnek tervezte, száznolcvan főt fogad be. „A leírásokból olyan közösség rajzolódik ki, amelyet én is szeretnék” – mondja a lelkész.

Nemrég volt a konfirmáció – nem a pandémia miatt, hanem eleve az ősz a hagyományos ideje. „Három éve tizenkét gyermek tett vallást a hitéről, belőlük lett egy ifi. A felkészítés egy évig tart, havonta egy alkalommal találkozunk. Hét témakörre osztottam fel az anyagot, ilyenkor egyet járunk körül. De mindig van közösségépítő program is: főzés, pizzasütés, szabadulószoza, pingpong. Ezen részt vesznek az ifisek is. Jövőre hús konfirmandust céloztunk be a hitoktatásból kiindulva” – adja jelét a bizakodásának.

A szószék fölött Szentlélek-ábrázolás. Az oltárkép ortodox ikonosztáza emlékeztet, Sándy Gyula tervei szerint készült. A tulipános motívum történetéről Hokker Zsolt így mesél: „Testvérgyülekezetünk Erdélyben Hosszúfalu-Fürészmező, Petrovics Pál ugyanis először ott volt lelkész. Amikor meglátogattuk az ottani gyülekezetet, felfedeztük a tulipánmintákat. A hétfalusi csángók terítőkön vitték be ezeket a motívumokat a templomukba. Tehát Sándynak ez az ötlete onnan jöhetett.” Petrovics Pál unokája, Petővári Attila kezdeményezte a testvérgyülekezeti kapcsolatot és a gyülekezeti alapítványt is.

Hokker Zsolt parókus lelkész az online istentisztelet közvetítésére készül

Az oltárkép Jézusának és a szakrális térben a legtöbbet tartózkodó lelkésznek a kapcsolatáról érdeklődünk. „A gyülekezet is nagyon szereti az imádkozó Jézust – derül ki a válaszból. – Egyik első itteni élményem is ezzel kapcsolatos. Becsöngetett valaki. Már nem itt él – mondta –, de gyerekkorában ide járt. Megkérdezte, letérdelhetne-e az oltár elé imádkozni az imádkozó Jézushoz. De nekem is kedves ez a kép: ismerem már a teológuséveimből, mert akkor Budafokon laktam, ugyanis Kelenföldön tanítottam hittant.”

A templomajtó feletti szimbólumot gyakran megnézik az utcáról: mi ez? Valami szabadkőműves-jelkép? A felmerülő kérdések beszélgetésre adnak lehetőséget a lelkésznek. „Három hete volt egy keresztelők. A szülők is pontosan így jöttek be először, érdeklődtek, és megmutattam nekik a templomot. Rendszeres istentisztelet-látogatók lettek. Imádkoztak, hogy legyen gyermekük, és lám, Isten kettőt is adott nekik.”

Lelkész a piacon

A borospincéiről, pezsgőfesztiváljáról ismert városrész evangélikusai aktív, hitvalló polgárai a főváros XXII. kerületének. „Budafokra egykor svábok jöttek szőlőt termesztetni: katolikusok és baptisták. Evangélikusok akkor nem voltak

közöttük. De most mi is bekapcsolódunk az őszi forgatagba, megnyitjuk a templomot, be lehet jönni. Kicsit olyan ez a városrész még ma is, mintha vidéken lennénk. Ha kimegyek a piacra, az fél óra, egy óra. Mindenki megszólít, tudják, hogy lelkész vagyok. Itt még beszélgetnek egymással az emberek.”

A misszióról határozott elveket vall Hokker Zsolt és a gyülekezet: „A misszió nem a miénk; Isten munkálkodik rajtunk, de első renden nem a lelkészen keresztül! A lelkész feladata az, hogy bátorítsa, képezze a híveket, és ők legyenek a misszionáriusok. Ki-ki a saját környezetét szólítsa meg, éljen akár sokemeletes panelban, akár családi házas környezetben. Szólítsák meg egymást: »Figyelj, én hívő keresztény vagyok, templomba járok.« Adják tovább a hitet! Ha azt látják, hogy valaki szomorú, segítségre szorul, merjenek odalépni hozzá. Tizennégy iskolában van hitoktatás, ezeknek a gyerekeknek a családjai is missziói lehetőséget rejtenek” – magyarázza lelkesen a lelkész.

Ez abban a bizonyos gyülekezetépítési koncepcióban már így volt benne. „Nyolc éve egy belső mag kialakításával kezdtük a munkát, öt-hat évet adtunk rá magunknak – folytatja. – Közösségépítő napokat, kirándulásokat szerveztünk, s működött; megerősödött a belső kör. Ehhez a hitoktatás során megismert csalá-

dok jöttek, így fiatalodott is a gyülekezet. Létszámban is lett egy enyhe emelkedés: hatvan-nyolcvan fő jár templomba vasárnaponként.”

A népszámlálási adatok szerint mintegy ezerkétszáz evangélikus él itt. Helyi sajátosság, hogy az egyházközség határai átnyúlnak a kerülethatárokon. Budafokot 1950-ben, amikor Nagy-Budapestet létrehozták, sok más, korábban önálló településsel együtt a fővároshoz csatolták. Az egyházközség szolgálati területéhez eredetileg Albertfalva, Kelenvölgy, Budatétény, Nagytétény, Budaörs és Törökbálint tartozott. Huszonöt éve levált Budaörs és Törökbálint, a többi azonban megmaradt. „A választói névjegyzékben kétszázhusz-kétszázötven főt tartunk nyilván, ehhez hozzáadom a mintegy százötven gyereket is, a felét elérjük a hittanórán túl is” – tudjuk meg Hokker Zsolttól.

Csapatként működni jó

A lelkész beavat a terveibe is. „Mertünk nagyot álmodni a munkatársaimmal: szeretnénk megszólítani a sehova nem tartozókat. A népszámlálási adatok szerint ők harmincnégyezren vannak ezen a területen. El szoktam mondani ökumenikus alkalmakon: nekünk tehát ekkora gyülekezetünk van” – mosolyog.

Hála Istennek, a lelkész több helyről is kaphat segítséget. „A presbitérium nagyon aktív. Volt egy elképzelésük a gyülekezeztől, és ezért tenni is szerettek volna. Korábbi felügyelőnk is mindig itt van, segít, amiben tud. Nyugdíjba vonult lelkész elődöm, Solymár Gábor sok családdal ápol szoros kapcsolatot. Ha kéri, megy temetni, betegnek úrvacsorát vinni. Magam is rendszeresen hívom, a nyári szabadságom alatt ő hirdeti az igét. Csapatként számíthatok a gyülekezeti tagokra, a belső magra főként. A tavaszi karantén alatt informatikus presbiterünk felkészített öt főt, ők teszik lehetővé az élő istentisztelet-közvetítést.” Olyan is van, aki templomba ugyan nem jár, de a hetvenes években segített felépíteni a gyülekezeti házat – egyébként utcaseprő –, és büszkén vallja magát evangélikusnak.

És hogyan érinti a közösséget a járvány? „Kettős érzés van bennem. Tavasszal nagyon jól jöttünk ki a dologból. Nem is gondoltuk, hogy képesek vagyunk az online térben így megjelenni. A telefonos lelkigondozás is hasznosnak bizonyult. A bibliaórákat videós formában tettük

közé. A fiatalokkal még egyszerűbb, az ifiórákat, a konfirmációi felkészítést Zoomon tartottuk [számítógépes szoftver, amellyel internetes konferenciákat lehet létrehozni – a szerk.]. Hiányzott azonban a személyes találkozás. Közösséget építeni úgy, hogy nem lehet jelen közösség – nehéz. A mostani helyzetben éppen ezért hibrid alkalmakat tartunk, ami azt jelenti, hogy ha lehet, személyesen jövünk össze, de van lehetőség online módon is becsatlakozni például a Hölgyválasz, a bibliaórák, az ifi közösségébe.”

Zenei szolgálat Kiflivel

Így hát 2021-re tereljük a szót. „Sürgető a templomfelújítás, ehhez létrehoztunk egy alapot, önrészt gyűjtünk, pályázunk.

tisztelet után kimegy az egész gyülekezet a szomszédos piacra, a felnőttek énekelnek, a gyerekek csengettyűznek. A karácsonyfaárusok, a korcsolyázók, a vásárlók ezt örömmel fogadják. A végén szórólapot osztunk, rajta van, hogy mikor tartunk istentiszteletet. Reméljük, idén is megtehetjük ezt” – latolgatja a lelkész gondolatban már az ez évi adventet.

„A Kifli repertoárja a többszólamú koráloktól az ifjúsági énekekig terjed. Az terv, hogy létszámban is bővülünk lelkes, énekelni vágyó tagokkal. Egy kórusnak az alapja lehet tehát a Kifli. Ez is gyülekezetépítés – mondja Hokker Zsolt. – Van hatéves tervünk is: a peremen lévők megszólítása. Azoké, akik valamilyen formában kapcsolódnak hozzánk, rajta vannak a címlistánkon, például a gyerekeket tanít-

FOTÓK: MAGYARI MÁRTON

A Hölgyválasz elnevezésű gyülekezeti alkalmon online és személyesen is részt lehet venni

Az orgonát is ki kell cserélnünk; sok sebből vérzik. Van azért alternatív megoldásunk a zenei szolgálatra: a karantén alatt megalakult a Kifli együttes. Tagjai a kántor-felügyelő-lelkész trió. Kiderült, hogy a felügyelőnk furulyaversenyeket nyert iskolás korában. Én gitároztam, a kántorunk zongorán kísért bennünket, de volt csengőkórusunk is. Ez nem karanténálalmány egyébként. A kántorunk, Homoki Olga óvónő, az óvodában használja ezeket a színes csengőcskéket, mi pedig először a karácsonyi műsorban játszottunk rajtuk. Már hagyomány, hogy az egyik adventi vasárnapon az isten-

duk hittanon. Ezért lett a hírlevelünk olyan szép színes, hogy így is vonzóak legyünk.”

Az önkormányzattal és a többi egyházzal jó kapcsolatot ápolnak a budafoki evangélikusok. A reformátusokkal pedig a múltból adódóan máig szoros a testvéri közösség: a reformáció ünnepét együtt tartják.

Kifelé sétálva az őszi avarszőnyeg borította kerten, a „hogy van a lelkész lelke?” kérdésre így felel Hokker Zsolt: „Amíg van kihívás, jól érzem magam. Itt a helyemen vagyok. S a harmincnégyezer fő, igen, az elég nagy cél, szép kihívás.”

■ STIFNER-KÖHÁTI DOROTTYA